

RUĐAR



ČASOPIS RUDNIKA LIGNITA VELENJE, ŠTEVILKA 5, MAJ 1995, LETO XXIX

120 LET PREMOGOVIŠTVA V ŠALEŠKI DOLINI



BOGASTVO LJUDI IN NARAVE

UVODNIK

PROJEKTNO VODENJE - OSNOVA ZA KVALITETNO VSESTRANSKO PRIPRAVO IN IZVEDBO PROJEKTOV

Velenjski premogovnik s 120 letno tradicijo sodi med najstarejša podjetja v Sloveniji. Kljub starosti je to podjetje, ki se po tehnični in tehnološki plati uvršča v sam evropski in svetovni vrh podzemnega pridobivanja premoga. K temu je v veliki meri pripomoglo pravočasno sprejemanje ustreznih razvojnih odločitev in nenehno dodatno izobraževanje vseh struktur delavcev. V zadnjih letih si je med organizacijskimi pristopi ustrezno mesto pridobilo tudi **projektno vodenje** kot sodoben način reševanja pomembnejših in aktualnih problemov podjetja.

V velenjskem premogovniku pripravi projektov v zadnjih letih posvečamo vedno večjo pozornost, ker je dobra priprava in organizacija vseh resursov, ki vstopajo v nek delovni proces, najboljša garancija za uspešno izvedeno delo. Še posebej velja to za projekte, ki uvajajo nekaj novega, pa naj bo to nov tehnološki proces ali pa nabava nove opreme. Tudi to nas uvršča med sodobno organizirana podjetja.

V začetku letošnjega maja smo izvedli sklepno dejanje 2. projektne šole, ki smo jo imenovali **PROJEKTNA ŠOLA RLV 1994**. Za razliko od prve, v kateri so udeleženci s skupnimi močmi obdelali tehnološki projekt OSP (Odkopavanje SZ dela jame), so se v okviru druge projektne šole, ki je potekala od oktobra 1994 do maja 1995, ukvarjali z dvanaestimi različnimi problemi. Delovne skupine, ki so obdelovale na začetku šole določene problemske sklope, so izdelale samostojne zagonske elaborate po posameznih temah. Še posebej je razveseljivo, da so v tem izobraževanju sodelovali delavci iz vseh področij podjetja: tehničnega, kadrovskega in gospodarskega.

Udeleženci seminarja so se najprej seznanili z metodami in tehnikami projektnega vodenja. Pri delu so uporabljali sodobno računalniško programsko orodje SUPER PROJECT 3.0, hkrati s tem pa intenzivno obdelovali najbolj pereče probleme našega podjetja. Čeprav je bilo na začetku nekaj pomislekov, ker smo v delo projektne šole vključili samo izbrane delavce, ki tudi sicer uspešno opravljajo zelo odgovorna delovna mesta in so že na delovnih mestih precej obremenjeni, se je takšno angažiranje kakovostne skupine strokovnjakov pokazalo kot zelo učinkovito. Ob zaključku šole so vodje posameznih projektov predstavili zagonske elaborate

poslovodni strukturi podjetja. Izdelali so tudi skupno analizo vseh projektov ter pregled finančnih vlaganj in obremenitve sodelavcev na projektih, kar že pomeni začetek obvladovanja multiprojektne okolja. Skupna ugotovitev, da so bili zagonski elaborati zelo kvalitetno pripravljeni in predstavljeni, kaže na to, da so udeleženci šole svoje sodelovanje v njej zelo resno zastavili.

Razveseljivo je bila tudi zaključna ocena vodje projektne šole prof. Antona Hauca, direktorja Project Management Instituta in vodilnega slovenskega strokovnjaka za projektno vodenje. Projektna šola RLV 1994 je bila njegova 21. povrsti. Delo udeležencev in končne izdelke - zagonske elaborate - je uvrstil v sam vrh vseh dosedaj izvedenih projektov. To namreč pomeni, da so tečajniki poleg pridobivanja dodatnih znanj, intenzivno delali na konkretnih problemih, ki so še kako zanimivi in aktualni za življenje našega premogovnika.

Ugotovimo lahko tudi, da zagonski elaborat, ki predstavlja osnovo za lansiranje projekta, vsebolj pridobiva na veljavi. Zagonski elaborat je namreč **program za izpeljavo projekta**, s katerim skupina, ki ga je pripravila, dokaže, da misli na vse tiste stvari, ki so potrebne za uspešno obvladovanje projekta med izvajanjem. To ni kup birokratskega papirja, temveč podroben načrt, ki popolnoma osvetli problem in predvidi vse dobre in slabe plati načrtovanih aktivnosti. Tako lahko pravočasno, še pred začetkom izvajanja predvidenih del ali na primer pred nabavo nove opreme, analiziramo različne ideje in s tem bistveno pripomoremo k racionalnejšemu delu in kontroliranju stroškov.

Velenjski premogovnik se v zadnjih letih uvršča med sodobno koncipirana podjetja, ki niso organizirana zgolj po strogi

hierarhiji in po posameznih organizacijskih enotah. Vodenje takšnega podjetja temelji na motiviranju delavcev in vzpodbujanju njihove ustvarjalnosti. Različni pomembni projekti, med katere prav gotovo spadajo tudi razvojno-raziskovalni projekti, se morajo odvijati interdisciplinarno, osvetljeni z vseh zornih kotov in s sodelovanjem vseh struktur podjetja. Na takšen način se o stroških izvedbe posameznih idej lahko pogovarjamo že na začetku in jih ves čas tudi kontroliramo, ne pa šele na koncu, ko je dejansko že prepozno. Nevarnost namreč obstaja, da pri različnih oblikah spontanega in nekontroliranega razvoja izgubimo občutek in pregled nad uspešnimi in neuspešnimi poizkusi. Kljub nasprotnemu prepričanju nas tak neorganiziran razvoj lahko zelo veliko stane. Cenejše so namreč različne variantne rešitve na papirju kot pa neustrezno izpeljani praktični poizkusi.

Razvojno razmišljanje in delo sta in morata biti prisotna v sleherni organizacijski enoti RLV. Zaradi vedno večje specializacije, ki jo od nas zahteva silovit tehnološki tempo, pa mora biti pristop k reševanju problemov vsestranski in predvsem interdisciplinaren. V svetu velja misel, da predstavlja dobra priprava projekta že polovico opravljenega dela zato bomo s projektnim načinom dela nadaljevali tudi v bodoče. Jasno pa je, da se je za takšen način dela potrebno še dodatno izobraževati in angažirati. Sodelovanje na projektih sicer pomeni dodatne obremenitve za izvajalce, vendar ponuja hkrati tudi možnost zelo kreativnega dela ter afirmacije vsakega posameznika in s tem njegovo zadovoljstvo pri delu. Sposobni, dobro strokovno podkovani in zadovoljni delavci pa so garancija za uspešnost Premogovnika Velenje tudi v bodoče.

dr. Milan MEDVED

PROJEKTNA ŠOLA

SKLENJENA PROJEKTNA ŠOLA RLV 1994

V sredo, 10. maja, je bila s predstavitvijo zagonskih elaboratov poslovnemu odboru in ožjemu vodstvu podjetja sklenjena projektna šola RLV 1994. Začela se je lani septembra, v njej pa je pri izdelavi dvanajstih strateško pomembnih projektov za podjetje kot celoto sodelovalo 27 strokovnjakov z različnih področij. Hkrati je bila projektna šola eden največjih projektov na področju izobraževanja v našem podjetju v izobraževalni sezoni 1994/95. Vodja projektne šole je bil dr. Milan Medved, pomočnik tehničnega vodje za raziskave in razvoj, izvedena pa je bila v sodelovanju s Projekt Management Inštitutom iz Maribora in predstojnikom Inštituta prof. dr. Antonom Haucem.

Zagonski elaborati zajemajo reševanje tehnično tehnoloških, organizacijskih, informacijskih, ekonomskih in kadrovskih problemov. Med njihovo predstavitvijo se je pokazalo, da se med seboj močno prepletajo oz., da reševanje enega problema in spremembe na enem področju zahtevajo angažiranost tudi na drugih. Ta ugotovitev je predvsem pomembna zvidika kakovosti poslovanja podjetja kot celote, saj dokazuje, da so vse dejavnosti v podjetju povezane, soodvisne, prav tako ljudje, znanje in drugi viri, prav to pa je osnovni namen projektnega dela.

PREPLETANJE VSEBIN

Zagonski elaborat **Premogov prah na odkopih** se s poudarkom na varnem in ekonomičnem odkopavanju premoga vključuje v strateške cilje podjetja. Glavni namen projekta je nevtralizacija premogovega prahu čim bližje njegovemu nastanku, ne da bi se pri tem bistveno spremenili pogoji dela.

Uporaba odpadnih produktov, ki nastajajo pri pridobivanju električne energije v TEŠ, v našem premogovniku ni nova, širše, z novih vidikov, ekološko in predvsem tržno pa jo obravnava zagonski elaborat **Uporaba gipsa v tehnologijah RLV**. Obdeluje možnosti uporabe produktov odžveplevanja z začetkom obratovanja čistilne naprave na bloku IV po obstoječih tehnologijah ali s prodajo za trg.

Kako najti najboljši način transporta sipkih materialov z obstoječimi voznimi enotami, način nakladanja na površini in razkladanja v injektirnih postajah v jami ter s tem zmanjšati težko fizično delo, stroške transporta, odvisnost od vremena in prašenje okolja, so vprašanja, ki jih obravnava zagonski elaborat **Transport sipkih materialov**.

Zagonski elaborat **Tehnologija sidranja** je nastajal skladno s študijo o sidranju



Podelitev priznanj

jamskih prog. Obravnava načine izdelave optimalne podgradnje jamskih prog, tako da bi dosegli večjo kvaliteto izdelave jamskih prog, nižje stroške izgradnje in vzdrževanja prog, nadomeščanje jeklenega ločnega podpora s sidrnimi sistemi in večjo funkcionalnost jamskih prostorov. Podpora vsemu naj bi bila tudi izgradnja geotehnološkega informacijskega sistema.

Zuresničitvijo zagonskega elaborata **Racionalizacija porabe energije v RLV** naj bi delež stroškov porabljene energije v vseh stroških zmanjšali za najmanj 10%. Projekt obravnava načine racionalizacije in optimizacije porabe vseh vrst energije v podjetju.

Kljub poudarjanju modernosti velenjskega premogovnika je del njegove opreme že zastarel; to so med drugim odkopni transporterji, ki spadajo med glavne stroje za pridobivanje premoga. Kako prilagoditi obstoječo opremo sedanjim visokoproduktivnim proizvodnji, posodobiti proizvodnjo, povečati varnost in humanizacijo dela obravnava

zagonski elaborat **Posodobitev odkopnih in smernih transporterjev**.

Elaborat **Ekonomika projektov odkopavanja premoga** se loteva zahtevne teme: iskanja modela, s katerim bi dosledno vrednotili projekte in na ta način med drugim zmanjšali stroške, analizirali posamezne stroške na ceno izdelka ali storitve in ugotovili vpliv posameznega delavca na stroške.

Reševanja problema pomanjkanja informacij za pravilno odločanje se loteva zagonski elaborat **Definiranje nivojskih poslovnih informacij za podporo odločanju**. Njegova realizacija naj bi zagotovila aktualne in točne informacije, izboljšala komuniciranje, dostop do operativnih baz uporabnikov, povečala uspešnost in učinkovitost poslovnega sistema in informacijsko podporo vodstvu podjetja.

Uresničevanje strateških ciljev podjetja, nadaljnji razvoj podjetja in spremembe družbenega sistema zahtevajo spremembe oz. prilagoditve na kadrovskem in organizacijskem področju v podjetju. Razreševanje teh problemov nakazujeta in obdelujeta zagonska elaborata **Prilagoditev organizacije podjetja tehnološkemu razvoju** in **Dolgoročni kadrovski plan in prestrukturiranje kadrov**.

Zagonski elaborat **Kakovost v podjetju RLV** razčlenjuje vse postopke in faze proizvodnega procesa, k vplivajo na kakovost izdelka ali opravljene storitve.

Zagonski elaborat **TRC Jezero** obravnava ureditev rekultiviranih površin in namen uporabe že zgrajenih in načrt novih objektov. Elaborat smo podrobneje predstavili v letošnji marčevski številki Rudarja.

"BREZ PROJEKTOV NI RAZVOJA"

Tako je ob zaključku predstavitve dejal dr. Hauc in zagonske elaborate zelo dobro ocenil. Poudaril je, da izražajo veliko

PROJEKTNA ŠOLA



Dr. Milan Medved se je za vodenje šole zahvalil prof.dr. Antonu Haucu.

angažiranost in aktualnost. Po njegovem mnenju vsi pripravljeni projekti kažejo tendenco zmanjševanja stroškov poslovanja, dobro pa je, da tega problema v podjetju ne rešujemo le po organizacijski strani, temveč tudi tehnično tehnološki. Temelj razvoja po njegovem mnenju predstavljajo urejena organizacija, informacijski sistem, kadrovska področja in kakovost.

Predsednik poslovnega odbora RLV **dr. Franc Žerdin** je bil navdušen in zelo zadovoljen s predstavljenimi elaborati: tako z njihovo vsebino, širino zajemanja problemov in načinom predstavitve. "Delo v projektni šoli in predstavljeni rezultati po njej so povsem upravičili njeno organizacijo" je dejal dr. Žerdin. "Pokazali so, da je v našem premo-govniku veliko odličnih strokovnjakov in veliko uporabnega znanja. Žal pa ga (še) ne znamo prodajati. Vodje projektov so prek dela v projektni šoli postali neke vrste specialisti za posamezna področja, to pa je v tako velikem podjetju, kot je naše, potrebno. Odgovornosti in dejavnosti so namreč prevelike, da bi se lahko vsak delavec spoznal na vse.

Opravljen je bilo veliko delo in vesel sem, da vas je pri njem toliko sodelovalo in ustvarilo izdelke, ki nakazujejo, kako in na katerih področjih zastaviti delo vnaprej. Največja kakovost projektne

UDELEŽENCI PROJEKTNE ŠOLE RLV 1994

Ivan Bogataj, Dušan Čížmek, Igor Jevšovar, Vinko Kotnik, Tatjana Krenker, Jože Krk, Sonja Kugonič, Marjan Kvartič, Marjan Lampret, Bogdan Makovšek, Vladimir Malenkovič, Zvone Markon, Sabina Movh, Franc Novak, Borivoj Oprešnik, Slavko Plazar, Ivan Pečovnik, Peter Pušnik, Božena Steiner, Martin Steiner, Pavle Skornšek, Anica Vedenik, Branka Vičar, Marjana Zagode, Simon Zavšek, Kristina Zupanc, Stanka Zver

šole je v tem, da smo se naučili metodološkega pristopa k reševanju problemov. V našem podjetju smo pravzaprav že znali nastaviti in na papirju razrešiti problem, opraviti zagon, še vedno pa nam manjka spremljanje izvajanja projekta. Vsi predstavljeni zagonski elaborati so takšne vsebine, da ne bi bilo nič narobe, če bi jih začeli takoj izvajati. K temu si bo vodstvo podjetja prizadevalo, vsekakor pa jih bomo vključili v dolgoročni strateški načrt premo-govnika."

Dr. Žerdin se je ob koncu zahvalil vsem udeležencem projektne šole za plodno sodelovanje, vodji dr. Milanu Medvedu za uspešno vodenje ter organizatorjem tega izobraževanja za odlično pripravo, koordinacijo in izvedbo. Udeleženci projektne šole so prejeli čestitke in pisna priznanja, ki potrjujejo pridobitev znanj iz strateškega in projektnege managementa, planiranja in ekonomike projektov, priprave zagona projektov in projektnege vodenja.

Po besedah Ace Poles, ki je koordinirala delo Projektne šole, je za organizatorji eden največjih izobraževalnih projektov, ki so ga s tokratno predstavitvijo uspešno zaključili. "Zaradi dvanajstih različnih projektov je bilo primerjalno z lanskoletno projektno šolo pri tokratni veliko več koordinatorskega dela v podjetju in med podjetjem in Inštitutom, vendar je bilo sodelovanje na vseh relacijah zelo dobro," je dejala Polesova.

"Udeleženci projektne šole so bili zelo angažirani, zelo resni in so z veliko odgovornostjo opravljali naloge, ki so jih dobivali. Prihodnost je v teamskem delu, v sodelovanju in v visoki strokovnosti in vesela sem, da izobraževanje v podjetju načrtujemo in realiziramo v tej smeri."

Diana Janežič

OKVIRNI PROGRAM PRIREDITEV OB RUDARSKEM PRAZNIKU IN 120-LETNICI PREMGOVNIŠTVA V ŠALEŠKI DOLINI

■ **sobota, 3. junija, ob 19.30 v Koncertni dvorani glasbene šole Velenje**
slavnostni koncert Rudarske godbe ob 120-letnici premogovništva v Šaleški dolini

■ **sobota, 10. junija, ob 19.30 v Koncertni dvorani glasbene šole Velenje**
tradicionalni koncert "okteti rudar-jem"

■ **sobota in nedelja, 10. in 11. junija, na mestnem stadionu**

atletski evropski pokal Bruno Zauli

■ **četrtek, 15. junija, v Fiesi**

odprtje prenovljenega Doma rudar-jev v Fiesi

■ **četrtek, petek in sobota, 15., 16. in 17. junija, v Topolšici**

rudarska likovna kolonija

■ **petek, 16. junija, ob 15. uri v Restavraciji Klub**

srečanje rudarskih reševalcev

■ **petek, 23. junija, ob 17. uri na velenjskem gradu**

kulturni večer ob izidu knjige Zgodovina premogovnika Velenje

■ **petek, 23. junija, ob 18. uri v Restavraciji Klub**

srečanje upokojenih delavcev

■ **sobota, 1. julija, ob 10. uri v Koncertni dvorani glasbene šole Velenje**

svečana seja delavskega sveta RLV s podelitvijo priznanj jubilarom dela

■ **sobota, 1. julija, v središču mesta**
promenadni koncert Rudarske godbe

■ **sobota, 1. julija, zvečer v Smučarsko skakalnem centru**

nočna tekma v smučarskih skokih za rudarsko svetilko

■ **ponedeljek, 3. julija, ob 8. uri na Titovem trgu**

začetek parade

■ **ponedeljek, 3. julija, ob 9. uri na kotalkališču**

osrednja prireditev ob rudarskem prazniku in 120-letnici premogovništva v Šaleški dolini - 34. Skok čez kožo

■ **ponedeljek, 3. julija, ob 11. uri pri Restavraciji Jezero**

začetek družabnega srečanja

NOVICE

OBNOVLJENA STEKLENA DIREKCIJA

Da se "steklena direkcija" imenuje upravna zgradba velenjskega premogovnika na Rudarski 6 v Velenju, ve veliko Velenčanov. Zgradba je po zunanjem izgledu nekaj posebnega in je za takšno veljala tudi leta 1963, ko je bila zgrajena. Med letošnjimi prvomajskimi prazniki je prvič, odkar stoji, doživela večjo obnovo, tako da vsaj na zunaj izgleda kakor nova.



V desetih dneh je bilo opravljenega veliko dela.

Zapisovalec zgodovine velenjskega premogovnika Anton Seher nam je povedal, da je bil projektant zgradbe Aleksej Janušić, vanjo pa naj bi se ob dograditvi "naselili" gradbeni projektanti premogovnika, vendar ti v njej niso nikoli bili. Maja 1963 se je namreč v njeno prvo nadstropje preselil del uprave premogovnika iz prejšnje uprave (to je iz sedanjosti občinske zgradbe, ki je to postala prav takrat), v drugo nadstropje pa uprava Elektroenergetskega kombinata v ustanavljanju. Tako je bilo do leta 1966, ko je projekt EKK dokončno propadel, stekleno direkcijo pa je v celoti zasedla uprava premogovnika.

Takšen je en del zanimive zgodovine te stavbe, drug, še bolj zanimiv del, pa je razkrila letošnja obnova tega objekta. Celotno koordinacijo in nadzor nad obnovo je vodila in izvedla Strojna energetska služba in njen vodja Franc Pečovnik. Z začetkom obnovitvenih del so bile ugotovljene številne projektantske napake. Radiatorji so bili vgrajeni v podokenske omare, s čemer je bila izničena sevalna toplota in ovirano ogrevanje s kroženjem zraka. Na podokenskih omarah in na fasadnih elementih za radiatorji so bile azbestne plošče, kar je v nasprotju s pred-

pisu, saj azbest lahko povzroča rakasta obolenja. Okna so bila izjemno težka, okvirji oken leseni, okovje pa poddimenzionirano, zato so se okna povešala in slabo zapirala. Čistiti jih je bilo mogoče le odmontirano. V podokenskem delu je zastajal kondenzat, zato so leseni deli in polnila iz iveric že zgnili in so kar vpili po adaptaciji. Med okenska stekla so bile vgrajene rolete, zato so okna delovala kot sončni kolektorji in se je notranje steklo segrevalo tudi do 56°C. Stik med okni in stropnimi ploščami nikoli ni bil zapolnjen, zato je bil po zgradbi stalen preprih.

Vse elektro napeljave za moč so bile projektirane in izvedene brez ozemljitvenega voda in so bile zato požarno zelo nevarne. Priključnih mest je bilo malo, zato so bili električni aparati in stroji priključeni prek kablskih podaljškov in razdelilnikov na teh podaljških. To je še dodatno ogrožalo požarno varnost objekta. In za nameček so bila vsa dela izvedena izredno površno.

Prav zastrašujoče stanje, ki pa ga je načrt obnove dokaj dobro rešil. Za izvedbo vseh načrtovanih posegov je bilo na voljo zelo malo časa. V desetih dneh, med

prvomajskimi prazniki, so bili v celoti odstranjeni prvotni fasadni elementi in vgrajeni novi. Ti so sestavljeni iz oken s plinsko polnjenimi stekli in "stopsol" prevleko na zunanjem steklu, ki za okoli 60 % zniža ogrevanje stekla s sončnimi žarki. Podokenska in nadokenska polnila so sedaj iz obstojnega plastičnega materiala in satovne izvedbe, da so dovolj izolativna. Vse rege so zalite s purpenom. V celotni zgradbi so po podokenskem delu položeni kabelski kanali, v katere so vgrajene vse močnostne napeljave in napeljave za telefonijo. Ko bo izbrana prenosna mreža, bodo vanje vgrajene tudi računalniške napeljave. Vsi radiatorji in napeljave centralnega ogrevanja so sedaj vidni.

Celotna tehnična rešitev adaptacije je bila izdelana v našem podjetju, in sicer v strojni energetske službi v sodelovanju z Dragico Kotnik, Francem Druksom, elektro službo RLV in podjetjem AJM s Kozjaka nad Pesnico, ki je bilo izvajalec del. Elektronapeljave za moč je izvedel ESO Montaža, napeljave za telefonijo pa ESO Telekom. Mizarska dela so opravili delavci Mizarstva, pri demontaži fasadnih elementov, nakladanju, razkladanju in urejanju gradbišča pa so veliko dela opravili delavci obrata HTZ - gradbene dejavnosti in vzdrževanja. Pleskarska dela je opravila firma Herman iz Prebolda, delavci delavnice zaščitnih sredstev obrata HTZ pa so položili pode in zašili zavese.

Stroški obnove steklene direkcije so bili okoli 32 milijonov SIT, kar je glede na obseg izvedenih del optimalen znesek.

Obnova je bila izvedena v dogovorjenem času in gotovo v zadovoljstvo vseh, ki imajo delovne prostore v tej zgradbi. Kot menijo v strojni energetske službi RLV velja zahvala vodstvu podjetja, ki je obnovo omogočilo, in posebej vodji gospodarskega sektorja Dragici Kotnik za odlično sodelovanje pri pripravi tehnične rešitve obnove.

Diana Janežič

NOVICE

SONČNI PARK BO SPET ZASIJAL

Lani decembra je bil v časopisu Delo objavljen javni anonimni natečaj za izdelavo idejne oblikovalske in programske zasnove ureditve Sončnega parka v Velenju. S tem je bil storjen prvi korak k razreševanju enega najbolj bolečih in sramotnih problemov v mestu - mestnega parka ob Kidričevi cesti, ki je bil zgrajen konec petdesetih let v glavnem s prostovoljnim delom Velenjčanov in je dobri dve desetletji žalostno propadal.



S predstavitve elaboratov

Ob razpisu natečaja je bila imenovana komisija, ki so jo sestavljali dr. Franc Žerdin, predsednik poslovnega odbora RLV in predstavnik investitorja, Srečko Meh, župan mestne občine Velenje in predstavnik investitorja, Maja Simoneti in Alenka Kolšek, obe dipl. inž. krajinske arhitekture, Edi Vučina, dipl. inž. arhitekture in Saša Piano, dipl. inž. kraj. arhitekture.

Na natečaj je prispelo trinajst del, ki so vsa ustrezala razpisanim pogojem, in jih je komisija ocenila v skladu s predpisanimi kriteriji. V končno obravnavo je bilo uvrščenih sedem del, ki jim je komisija določila takle vrstni red in podelila nagrade: 1. mesto in nagrada 300.000 SIT elaborat SVETLA, 2. mesto - dve enakovredni nagradi po 160.000 SIT elaborata ORBIT in 3.DIM, 3. mesto - dve enakovredni nagradi po 100.000 SIT elaborata CARMINA in MANIFEST ter 4. mesto - dve enakovredni nagradi po 75.000 SIT elaborata SOLARIS in ŽIVA.

Po določitvi vrstnega reda in razdelitvi nagrad je komisija odprla še ovojnice z imeni avtorjev prijavljenih del. Ustvarjalci prvonagrajenega elaborata so avtorica Ana Kučan, dipl. inž. kraj. arh., soavtor doc. Miloš Florjančič, dipl. inž. arh. tersodelavca Domen Šega in Gregor Vreš, oba študenta krajinske arhitekture.

Celoten potek natečaja in njegovi rezultati so bili predstavljeni ob odprtju razstave najboljših idejnih rešitev v galeriji Kulturnega centra Ivana Napotnika v petek, 5. maja. Razstava je bila odprta do 17. maja in je bila namenjena javni predstavitvi idejnih zasnov obnove Sončnega parka, pa tudi sprejemanju kritičnih pripomb, dopolnitev, novih idej. Kot sta na odprtju razstave in predstavitvi projekta soglasno dejala predstavnik investitorjev dr. Franc Žerdin in Srečko Meh, naj bi bila še letos naročena in izdelana projektna dokumentacija, obnova parka pa bi se lahko začela v letu 1996.

Diana Janežič

TRIBUNE
SKORAJ
POKRITE

Športni tereni mestnega stadiona ob Škalskem jezeru so bili 22. aprila lani obnovljeni in posodobljeni predani svojemu namenu. Letos pa bo uresničena še dolgoletna želja vseh uporabnikov stadiona, predvsem obiskovalcev nogometnih in atletskih prireditev - zgrajene in pokrite bodo nove tribune.

Ta izgradnja je bil zahteven tehnični in finančni projekt, na katerega smo se v Velenju dolgo pripravljali in pred začetkom izgradnje predvsem skušali uskladiti želje z možnostmi. Investitorji projekta so Rudnik lignita Velenje, podjetje GOST in mestna občina Velenje. Vsi resno računajo, da bodo ob tem uspeli na razpisu za dodelitev republiških sredstev za izgradnjo športnih objektov, na katerega so se prijavi februarja letos.

Na novozgrajenih tribunah bo prostora za 1800 gledalcev, od tega bo 1500 sedežev pokritih. Predvidena slovesna predaja tribun njihovemu namenu bo v soboto, 10. junija, ko se bo na mestnem stadionu začelo tekmovanje za evropski atletski pokal Bruno Zauli.

/djl



Pogled na gradnjo tribun sredi maja (foto I.P.)

NOVICE

ZAMENJAVA VRVI

Med prvomajskimi prazniki, natančneje od 27. do 30. aprila, so delavci vseh služb obrata Klasirnica opravljali remontna in vzdrževalna dela. Nosilec vseh del je bila strojna služba obrata. Med drugim so menjali pogonski boben traka 50, kar je bilo potrebno zaradi zagotavljanja zanesljivega obratovanja glavnega izvoza Pesje. Remontna dela so tekla tudi na primarnih drobilcih in kalibrirnih rešetalih v objektih DIK Pesje.

Največji poseg pa so opravili v Novih Prelogah, kjer so na izvozni napravi GHH menjali nosilne (zgornje) in izravnalne (spodnje) vrvi. To je bilo potrebno zaradi poteka rokov uporabe vrvi oz. izteka njihove življenjske dobe. Obrabo vrvi sicer ugotavljajo z defektoskopijo, ki jo je tudi tokrat opravil Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje. Pravilnik o uporabi vrvi predpisuje dveletno uporabo vrvi, vendar jo je mogoče na osnovi defektoskopskih pregledov vsakih šest mesecev podaljševati, dokler rezultati pregledov to dovoljujejo.

Nosilne vrvi na napravi GHH so enkrat že bile zamenjane, medtem ko so bile izravnalne vrvi tokrat prvič. Skupno je bilo zamenjano 1600 metrov vrvi. Zamenjane vrvi so izdelek avstrijskega proizvajalca, pred zamenjavo pa so jih pregledali strokovnjaki IRGO in izdali potrebne certifikate.



Vpetje novozgrajenih izvoznih vrvi Ø41 v stoječe vrve prižeme na izvoznem stroju GHH - s strojem dela Aleksander Berložnik, vijake kontrolira poslovodja Franc Videmšek (foto I. P.)

PRESTAVITEV SEDEŽNICE

Med prvomajskimi prazniki so delavci Jamske mehanizacije, natančneje njene elektro in strojne službe s področja Jame Škale, in Jamskega transporta opravili gigantsko montažno in tehnično zahtevno delo. Prestavili so namreč sedežnico za prevoz ljudi v jami Škale. Obratovanje te več kot 2 km dolge sedežnice in varnost prevoza ljudi sta odločilno odvisna od kvalitete opravljenega dela. Za potrditev kvalitete dela sta bila že opravljena interni in zunanji tehnični pregled, ki sta potrdila njeno ustreznost s tehničnimi in varnostnimi normativi.

Rudarski projekt prestavitve sedežnice je vodil odgovorni vodja projekta Slobodan Malenkovič, vodja izdelave prostora strojnice pa je bil mag. Boris Salobir.

Posebej velja omeniti, da je ob trasi sedežnice vgrajena tudi trasa za prevoz z VDL (visečo dieselsko lokomotivo) za intervencijske namene, ki je ob stari sedežnici ni bilo. To je predstavljalo dodaten tehnični problem.

Verjetno bo potrebnega kar nekaj časa, da bo promet po tej sedežnici stekel povsem utečeno. Sicer pa je uporaba te sedežnice predvidena do leta 2002, ko se bo moštvo iz Škal preselilo v Preloge in bomo začeli z odkopavanjem plošč v koridorju.

ZRAČILNE ZVEZE

V maju so delavci Priprav začeli izgradnjo vzhodne zračilne zveze v jami Preloge - jug, ki bo zračilno in transportno razbremenila srednji prekop pod Novimi Prelogami in omogočila kontinuirano in nemoteno odkopavanje odkopov D in E na koti -65 in naslednjih odkopov do kote -100.

Zračilna zveza bo poleg prezračevanja služila tudi večini transporta ljudi in materiala za jamo Preloge - jug in omogočala navezovanje za centralni del, severozahodni del in kasneje za jamo Pesje. Ta zračilna zveza je objekt, ki ima dolgoročen pomen in je posebej pomembna za obdobje po likvidaciji prve talninske zveze.

V jami Škale pa delavci Priprav že od aprila izdelujejo zračilno zvezo za B plošče, ki bo omogočila odkopavanje teh plošč do etaže B-10. Namen te zveze je podoben kot zveze v jami Preloge - jug, obe pa imata skupno točko: modernizacija in razbremenitev dosedanjih zračilnih in transportnih zvez.

IZ AVSTRALIJE

V Wollongongu v Avstraliji je od 20. do 24. marca letos potekalo mednarodno posvetovanje in delavnica z naslovom "Ravnanje in obvladovanje nenadnih izbruhov premoga in plina v premogovnikih s podzemnim pridobivanjem premoga". Tega posvetovanja sta se udeležila mag. Simon Zavšek iz RLV in dr. Likar z Inštituta za rudarstvo, geotehnologijo in okolje kot člana delovne skupine, ki se v Sloveniji ukvarja s to problematiko.

Delovna skupina bo s študijskim letom 1995/96 zaključila raziskovalno nalogo z naslovom "Nenadni izbruhi premoga in plina v jamske prostore". Zadnji dve leti jo intenzivno pripravlja, sicer pa bo naloga rezultat daljšega obdobja raziskav. Zato je bila udeležba na mednarodnem posvetovanju še posebej dobrodošla in koristna. Člana delovne skupine sta svetovni javnosti predstavila rezultate raziskav, ki jih je skupina izvajala pri napredovanju jamskih prog v neznano in pod neporušeno krovnino, torej v potencialno nevarnih območjih v našem premogovniku. V ta namen je bil pripravljen in predstavljen članek z naslovom "Napredovanje jamskih prog v področjih nenadnih izbruhov premoga in plinov."

Obširnejši zapis s tega obiska v Avstraliji pripravljamo za eno od prihodnjih števil Rudarja.

mag. Simon Zavšek

NOVICE

PRIZNANJE NAŠEMU PREMOGOVNIKU

Predsedstvo slovenskega odbora svetovnega energetskega sveta (WEC) je 5. maja obravnavalo predloge za podelitev priznanja za najuspešnejše podjetje v letu 1994 in sklenilo, da to priznanje prejme Rudnik lignita Velenje.

V obrazložitvi je zapisano, da je bil tak sklep sprejet na osnovi meril, po katerih Slovenski nacionalni komite ugotavlja kvaliteto podjetij: razvoj podjetja, ki presega slovensko povprečje v stroki in katerega rezultati pomenijo uspeh tudi v mednarodnem merilu s stališča podjetniškega vodenja, rentabilnosti poslovanja, produktivnosti, preglednosti poslovanja, uporabnosti raziskovalnih rezultatov, novih možnosti produktivnega zaposlovanja, odprtosti za tuje izzive, afirmacije kadrov, uveljavljanja dosežkov v tujini, regionalno in globalno.

Rudnik lignita Velenje ima svojo strategijo jasno opredeljene cilje in z njo upošteva potrebno proizvodnjo električne energije v Sloveniji. Skladno s svojimi cilji dosega gospodarno proizvodnjo lignita (dejanska prodaja, jasni proizvodni podatki za energetske bilanco), ustvaril pa si je tudi možnosti za pogajanja pri procesu lastninjenja. Z direktnim deležem države 75% in 15% prek infrastrukturnih objektov ter

zbranimi 1700 certifikati je RLV dobra in dolgoročno konsolidirana firma, ki s TE Šoštanj pripravlja sklenitev dolgoročne pogodbe, katere sestavni del bo tudi strateški plan do leta 2004.

Slovenski nacionalni komite ugotavlja, da je strateški načrt RLV skladen z opredelitvami Svetovnega energetskega sveta in da je za Slovenijo smotno, da podpre plan proizvodnje 3,8 oz. 4,0 milijona ton premoga na leto. Nacionalni komite tudi ugotavlja, da so naštetih rezultati plod dolgoletnega prizadevanja premogovnika in njegovega vodstva za gospodarski položaj, ki je v vseh pogledih primerljiv z najboljšimi dosežki na podobnih področjih v svetu, kar predlog za podelitev priznanja za najboljša podjetja v letu 1994 še dodatno utemeljuje.

Podelitev priznanja bo v četrtek, 1. junija, v modri dvorani podjetja ELES v Ljubljani.

dj

tehnološko vodenje sistema, je z obiskom našega premogovnika hotel preveriti, ali elektrogospodarstvo lahko deluje še naprej v tako razpršeni obliki, kot je sedaj, ali pa bodo potrebni organizacijski posegi. Njegova zamisel je, da bi sistem deloval bolj enovito, neodvisno od državnega proračuna, temveč bi se opiral na svojo gospodarsko moč.



Dr. Ivo Banič (na sliki) je prekaljen gospodarstvenik. Po osnovnem poklicu je diplomirani inženir elektrotehnike, kasneje pa si je pridobil naziv doktorja ekonomskih znanosti. Pred sedanjo funkcijo je bil dve leti državni sekretar za industrijo, še pred tem pa profesor na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani ter zaposlen v Institutu za ekonomska raziskovanja te fakultete. Največ let svoje delovne dobe - 23 - pa je pridelal v Iskri, kjer je delal na različnih področjih in tudi v tujini. V zadnjem obdobju svojega dela v Iskri je bil sanacijski upravitelj v kar nekaj Iskrinih podjetjih, ki so pod njegovim vodstvom ponovno zaživela. Ponujena funkcija direktorja Elesa je zanj pomenila nov izziv, ki ga je z veseljem sprejel. Ob tem je še vedno profesor na Ekonomski fakulteti.

Diana Janežič

NOV DIREKTOR ELESA

V četrtek, 18. maja, je naš premogovnik obiskal dr. Ivo Banič, nov direktor Elesa, javnega podjetja za prenos, nakup, prodajo, uvoz in izvoz električne energije. Ogledal si je proizvodnjo v premogovniku, informacijski center pri dežurnih rudnika in se nato pogovarjal z vodstvom podjetja.

Kot novinec v elektrogospodarstvu, saj je direktor Elesa postal šele aprila letos, si je dr. Banič z zanimanjem ogledal odkopavanje premoga ob svojem prvem obisku kakšnega sodobnega premogovnika. Ta obisk je spadal v sklop, kot

je dejal, njegovega izobraževanja o podjetjih v sistemu.

Ker je z nastopom direktorske funkcije postal odgovoren za sistem, ki se ukvarja s prenosom, izvozom in uvozom električne energije ter za tehnično in

POVZETEK PROIZVODNJE - APRIL 1995

OBRAT	PROIZVODNJA			VIŠEK - PRIMANJKLJAJ			ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osnovni načrt	mesečni načrt	doseženo	osnovni načrt	mesečni načrt		na osnovni načrt	na mesečni načrt	
PRELOGE	28.000	60.000	61.100	33.100	1.100		218,21	101,83	3.216
PESJE	200.000	200.000	166.140	-33.860	-33.860		83,07	83,07	8.744
ŠKALE	20.000	0	0	-20.000	0		0	0	0
PRIPRAVE	18.000	20.000	17.760	-240	-2.240		98,67	88,80	935
RLV	266.000	280.000	245.000	-21.000	-35.000		92,11	87,50	12.895

NOVICE

RUDARSKI MUZEJ

Predzadnje predavanje Društva inženirjev in tehnikov RLV pred poletnimi počitnicami je bilo namenjeno projektu za ureditev rudarskega muzeja na območju jaška Škale. Predaval je Marjan Moškon, dipl. inž. rud., tehnični vodja projekta rudarskega muzeja. Predstavil je lokacijo muzeja, način prezračevanja, pot obiskovalcev po muzeju ter posamezne točke, ki bi bile za obiskovalce najbolj zanimive in poučne.

Tako naj biv rudarskem muzeju postavili kip zaščitnice rudarjev sv. Barbare, uredili manjši prostor za video projekcije, namestili reševalno bazo z opremo za reševanje, prikazali ročni način dela, jamomersko delo in na več čelih posamezna podporja in s tem razvoj mehaniziranosti odkopavanja premoga. V muzeju bi prikazali tudi transportne naprave, vrtalne garniture, skladišče razstreliva in še mnoge "malenkosti", ki pa so v delovnem okolju rudarja nekaj posebnega: stranišče, prostor za malico, nadzorniški prostor...

Marjan Moškon je poudaril, da bo na osnovi glavnega projekta muzeja treba

pripraviti še več manjših, za vsako posamezno delovišče oz. prikazani stroj in napravo. Želja oblikovalcev muzeja je, da bivsi stroji delali, čeprav tega verjetno ne bo moč zagotoviti. K dokončnemu oblikovanju muzeja bo treba povabiti tudi strokovnjake drugih strok (muzealce, arhitekte...). Opraviti bo treba še veliko dela in muzej ne bo nastal čez noč, vsekakor pa ne, dokler bo v jami Škale potekalo redno proizvodno delo.

Za vse, ki bi kaj o razvoju rudarstva in zgodovini radi videli že sedaj, pa bo morda dobrodošlo vabilo v Hüttenberg na avstrijskem Koroškem, kjer je postavljena

deželna razstava o rudarstvu. Na njej si lahko ogledate več sklopov: o zgodovini rudarjenja, socialno gibanje med rudarji, kulturno izročilo rudarjev (pesmi, knjige, slike), minerale vseh rud, ki se kopljejo, računalniško simulacijo nastanka Zemlje, gibanje Zemljine notranjosti in površine, stroje v rudarstvu, načine dela, urejen pa je tudi poseben del za otroke.

Kraj Hüttenberg leži ob glavni cesti od Völkemarkta (Velikovca) proti Dunaju. Razstava je odprta od 29. aprila do 29. oktobra letos, vsak dan od 9. do 18. ure.



dr. Franc Kočar

13. maja je po kratki, vendar hudi bolezni umrl Franc Kočar, diplomirani inženir rudarstva, doktor rudarskih znanosti.

Strokovno rudarsko življenje Franca Kočarja se je začelo, ko je od zveznega ministrstva za rudarstvo v prvih letih po vojni dobil štipendijo za šolanje v rudarski tehnični šoli v Ljubljani. Po končani vojaščini se je zaposlil v zeniškem premogovniku. Zelo hitro se je uveljavil kot sposoben nadzorno tehnični delavec in s 26. leti postal obratovodnja ene od jam. Franc Kočar je bil vedno nemiren in raziskovalen duh, zato se je odločil za študij rudarstva na fakulteti v Tuzli. Leta 1962 je diplomiral in se vrnil v Zenico. Opravljal je različna odgovorna organizacijska in strokovna dela kot obratovodnja, vodja študijskega oddelka, vodja službe za raziskave, razvoj in projektiranje, obenem pa je tudi predaval na strojni fakulteti v Zenici in kot docent rudarstva na rudarski fakulteti v Tuzli. Stalne nesreče v jami zeniškega premogovnika, ki so jim botrovali hribinski udari, so ga vzpodbudile k njihovemu podrobnejšemu proučevanju in ga za vedno zapisale znanosti. Leta 1981 je v Beogradu doktoriral s temo o hribinskih udarih in bil za doktorsko disertacijo kasneje nagrajen z redom dela z zlatim vencem.



V velenjskem premogovniku smo dr. Franca Kočarja prvič srečali leta 1980. Na začetku službovanja v Velenju se je z vso upornostjo zakopal v kupe papirjev in druge dokumentacije, ki je govorila o premogovniku, saj je hotel upravičiti svoje delovno mesto - geomehanske raziskave in dolgoročni razvoj.

Rezultatov njegovega dela je veliko. Predvsem so to strokovne študije z najtežjega področja rudarske stroke - zagotavljanja varnega dela rudarjev globoko pod zemljo. Kot vrhunec strokovnega in znanstvenega dela moramo omeniti "Kriterije varnega odkopavanja pod vodonosnimi plastmi" in

prek 60 znanstvenih del in učbenikov. S tem je dr. Kočar pustil trajen pečat rudarski znanosti.

Njegov nemirni duh in naša odvisnost od njegovega znanja mu nista dala miru niti po upokojitvi leta 1991. Celó bolezen ga je morala poiskati na delovnem mestu in med sodelavci sredi intenzivnega znanstvenega dela.

Franco Kočar je v svojem življenju prejel veliko družbenih priznanj. Največje priznanje njegovemu znanstvenemu delu, njegovi človeški toplini in pripravljenosti pomagati sodelavcem pa so številni magistri in doktorji znanosti, ki jih je pomagal strokovno oblikovati in ki so šele z njegovo pomočjo lahko razumeli svoje poslanstvo.

Bolezen je odličnega strokovnjaka in dobrega sodelavca veliko prezgodaj iztrgala iz naših vrst. Priznati moramo, da smo imeli veliko srečo, ker smo lahko delali skupaj z njim in črpali njegovo bogato strokovno znanje. V imenu nekdanjih sodelavcev in članov Društva inženirjev in tehnikov Rudnika lignita Velenje lahko na koncu življenjske poti dr. Francu Kočarju za njegov neizmeren prispevek k razvoju slovenskega rudarstva rečemo samo, vendar globoko iz srca, HVALA.

dr. Milan Medved

AKTIV INVALIDOV

ODMERA NADOMESTILA IN DOHODNINA

Aktiv invalidov v RLV se skupaj s socialno službo podjetja vse od začetka veljavnosti novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju trudi, da bi z Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije dosegel dogovor o pravilnejšem in za delovne invalide ugodnejšem izvajanju dveh členov zakona, ki govorita o odmeri nadomestila zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu tistim invalidom, ki se jim invalidnost poslabša ali spremeni, ter o delovnih invalidih, ki so imeli po prejšnjem zakonu status delavca s spremenjeno delovno zmožnostjo.

Odmera nadomestila tistim delovnim invalidom, ki se jim že ocenjena invalidnost poslabša ali spremeni, po novem poteka tako, da se jim nadomestilo zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu odmeri od pokojninske osnove - to je od osnove, od katere bi se delovnemu invalidu odmerila invalidska pokojnina na dan, s katerim se odmerja to nadomestilo.

To pomeni, da se pri izračunu pokojninske osnove oz. osnove za odmero nadomestila upoštevajo tudi plače in nadomestila, ki jih je delovni invalid prejel do konca zadnjega koledarskega leta pred odmero nadomestila zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu, ko je prišlo do poslabšanja že ugotovljene invalidnosti.

Takšen način obračunavanja pa je za te invalide bistveno ugodnejši, kot je bila dosedanja praksa obračunavanja Zavoda.

Ti delovni invalidi, pri katerih je prišlo do spremembe oz. poslabšanja v že ugotovljeni invalidnosti in jim je bilo nadomestilo zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu odmerjeno po dosednji za invalide **izrazito neugodni praksi** Zavoda, **lahko zahtevajo ponovno odmero nadomestila** po drugi alineji prvega odstavka 270. člena zakona. Ta govori o tem, da se dokončna odločba lahko razveljavi ali spremeni, če je bilo o kakšnem pravem vprašanju kasneje zavzeto stališče, ki je ugodnejše za zavarovanca.

Tistim pa, ki se jim bo v prihodnosti spremenila ocena že ugotovljene invalidnosti, bo Zavod sam odmeril nadomestilo na zgoraj opisani način.

Žal pa Zavod na ta način ni pripravljen obračunati nadomestila tistim delovnim invalidom, ki so imeli med 1.7.1983 in 31.3.1992 status delavca s spremenjeno delovno zmožnostjo, kljub temu da se

mnenje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve nanaša tudi nanje. Zavod to mnenje zavrača in se sklicuje na to, da zanje ni mogoče za odmero nadomestila upoštevati plač in nadomestil, ki so jih ti delavci prejeli še po razporeditvi na tisto ustrezno delo, za katero se odmerja nadomestilo.

Vse več delovnih invalidov opozarja Aktiv invalidov na visoke zneske neplačane dohodnine, ki jih morajo invalidi ob izračunu dohodnine za leto 1994 plačati Republiški upravi za javne prihodke. Aktiv je s tem seznanil Republiško upravo za javne prihodke in tudi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Ljubljani. Dokončnega odgovora o tem problemu do danes še nismo prejeli.

Osnovni problem je v tem, da **skupna plača**, ki jo prejema delovni invalid in se sestoji iz plače na ustreznem delu, ki jo izplačuje RLV in od bruto zneska tudi mesečno odmerja akontacijo dohodnine, ter nadomestila zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu, ki jo izplačuje Zavod v neto znesku in od tega nadomestila mesečno ne odmerja akontacije dohodnine in ga tudi ne prikazuje bruto znesku, **ni združena v skupnem bruto znesku.**

Po prepričanju Aktiva invalidov se lahko ta problem razreši le ob pravem tolmačenju Ministrstva za finance oz. z ustrezno spremembo Zakona o dohodnini. Ta trenutek pa lahko Aktiv invalidov samo opozorivse tiste, ki so dobili visok znesek za plačilo dohodnine, da na osnovi 118. člena Zakona o dohodnini **vložijo prošnjo za plačilo davčnega dolga v šestih mesečnih obrokih ter vlogo naslovijo na Republiško upravo za javne prihodke - Izpostava Velenje.**

Aktiv invalidov RLV

PROSTOVOLJNO DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje je pri nas novost, ki jo v evropskih državah poznajo že dolgo. Tudi po upokojitvi zagotavlja zavarovancu ohranitev enake življenjske ravni kot v času zaposlitve.

Kaj je namen prostovoljnega pokojninskega zavarovanja?

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je ustanovil Sklad prostovoljnega pokojninskega zavarovanja. S plačevanjem premij v ta sklad v času zaposlitve si zavarovanci zagotovijo izplačevanje dodatne pokojnine, ki bo omilila ali odpravila razliko med plačo in pokojnino iz obveznega zavarovanja.

Pravo prostovoljno pokojninsko zavarovanje dopolnjuje obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Zavarovanci obveznega zavarovanja si lahko s plačevanjem premij v Sklad dodatnega zavarovanja zagotovijo dodatno pokojnino.

Premije, ki jih zavarovanec plača v Sklad dodatnega zavarovanja, so trdna osnova za izplačevanje dodatnih pokojnin. Poslovanje Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in Sklada je finančno ločeno. Sklad nalaga plačane premije v varne naložbe in jih tako plemeniti. S tem zagotavlja zavarovancu obrestovanje realne vrednosti sredstev in udeležbo pri dobičku. Za varnost vplačanih sredstev skrbijo strokovnjaki Sklada in pooblaščen nadzorni organ države.

Donosnost dodatnega pokojninskega zavarovanja zagotavlja tudi aktuarski izračun. Ta določa razmerja med premijami in dodatnimi pokojninami. Ob upoštevanju statistično pričakovane življenjske dobe omogoča zavarovancem velik donos plačanih premij.

Za koga je prostovoljno pokojninsko zavarovanje dobra priložnost?

ZAVAROVANJE

Brez dvoma za vsakega izmed nas, ki še ni upokojen in ki ga od upokojitve loči najmanj še pet let. Tistim, ki imajo že nekoliko daljšo delovno dobo, lahko prostovoljno pokojninsko zavarovanje omogoča vsaj tako življenjsko raven, ko jo imajo sedaj. Za mlade prostovoljno pokojninsko zavarovanje v daljšem obdobju zagotavlja velik donos za sorazmerno majhne premije.

Vrste pokojnin:

- dodatna starostna pokojnina,
- dodatna invalidska pokojnina,
- dodatna družinska pokojnina in
- dodatna invalidnina.

Zavarovanec lahko sklene zavarovanje za dodatno pokojnino **z ali brez vračanja sredstev.**

Dodatno zavarovanje **brez vračila obrestovane premije z udeležbo pri dobičku** je zavarovanje, pri katerem ob smrti sklenitelja v dogovorjenem zavarovalnem obdobju plačane premije ostanejo Skladu.

Dodatno zavarovanje **z vračilom obrestovane premije z udeležbo pri dobičku** je zavarovanje, pri katerem Sklad ob smrti sklenitelja v dogovorjenem zavarovalnem obdobju vrne obrestovano premijo osebi, določeni v zavarovalni pogodbi ali upravičencem.

Dodatno zavarovanje **z vračilom obrestovane premije z udeležbo pri dobičku ali izplačilom dodatne pokojnine, ko bi umrli uživalec dodatne pokojnine dopolnil 78 let oz. 26 let starosti**, je zavarovanje, pri katerem Sklad ob smrti zavarovanca v dogovorjenem zavarovalnem obdobju vrne obrestovano premijo osebi, določeni v zavarovalni pogodbi, ali upravičencem. Ob smrti uživalca dodatne pokojnine izplača Sklad neizplačane dodatne pokojnine osebi, določeni v zavarovalni pogodbi, ali upravičencem.

Pregled prispevnih stopenj

Zgornji tabeli prikazujeta prispevne stopnje v odstotkih za dodatno starostno pokojnino z vračanjem sredstev. Višina navedenih prispevnih stopenj je odvisna od spola osebe, ki želi skleniti prostovoljno pokojninsko zavarovanje, od števila let plačevanja premij in od starosti ob upokojitvi.

Obrazložitev tabel s primerom:

za moškega zavarovanca, ki bo ob upokojitvi star 64 let in bo plačeval premijo

MOŠKI

Starost ob upokojitvi	LETA PLAČEVANJA PREMIJ							
	5	10	15	20	25	30	35	40
58	251,3	107,5	60,9	38,5	25,9	18,0	12,8	9,2
59	246,6	105,5	59,8	37,8	25,4	17,6	12,5	9,0
60	241,6	103,4	58,6	37,1	24,9	17,3	12,3	8,8
61	236,0	100,9	57,2	36,2	24,3	16,9	12,0	8,6
62	230,0	98,4	55,7	35,3	23,7	16,4	11,7	8,4
63	223,6	95,7	54,2	34,3	23,0	16,0	11,4	8,2
64	216,9	92,8	52,6	33,3	22,3	15,5	11,0	7,9
65	210,6	90,1	51,0	32,3	21,7	15,1	10,7	7,7
66	204,0	87,3	49,5	31,3	21,0	14,6	10,4	7,5
67	197,1	84,3	47,8	30,3	20,3	14,1	10,0	7,2
68	189,9	81,3	46,0	29,1	19,6	13,6	9,7	7,0
69	182,4	78,0	44,2	28,0	18,8	13,1	9,3	6,7
70	175,0	74,9	42,4	26,9	18,0	12,5	8,9	6,4

ŽENSKE

Starost ob upokojitvi	LETA PLAČEVANJA PREMIJ						
	5	10	15	20	25	30	35
53	285,7	122,2	69,2	43,8	29,4	20,4	14,5
54	282,8	121,0	68,5	43,4	29,1	20,2	14,4
55	279,8	119,7	67,8	42,9	28,8	20,0	14,2
56	276,4	118,2	67,0	42,4	28,4	19,8	14,0
57	272,8	116,7	66,1	41,9	28,1	19,5	13,8
58	269,1	115,1	65,2	41,3	27,7	19,2	13,7
59	265,1	113,4	64,2	40,7	27,3	18,9	13,5
60	260,8	111,6	63,2	40,0	26,8	18,6	13,2
61	256,3	109,7	62,1	39,3	26,4	18,3	13,0
62	251,9	107,7	61,0	38,6	25,9	18,0	12,8
63	274,1	105,7	59,9	37,09	25,4	17,7	12,5
64	242,2	103,6	58,7	37,2	24,9	17,3	12,3
65	236,9	101,3	57,4	36,3	24,4	16,9	12,0
66	231,4	99,0	56,1	35,5	23,8	16,5	11,8
67	225,8	96,6	54,7	34,6	23,2	16,1	11,5
68	220,0	94,1	53,3	33,8	22,6	15,7	11,2
69	213,8	91,5	51,8	32,8	22,0	15,3	10,9
70	207,4	88,7	50,3	31,8	21,4	14,8	10,5

25 let, bo ob sklenitvi zavarovanja za dodatno starostno pokojnino 50.000 SIT mesečna premija 11.150 SIT (prispevna stopnja 22,3%).

Za dodatno pokojnino z delnim vračilom ali brez vračila sredstev je premija ustrezno nižja.

Vsa podrobnejša pojasnila in informacije dobite pri območni enoti Zavoda, pri kateri imate prijavljeno obvezno zavarovanje. V Velenju je to na Prešernovi 7, telefon 855-351.

Kadrovsko-socialna služba

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta Ivana se zahvaljujem sodelavcem v kadrovsko-socialni, pravni in računovodski službi za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter denarno pomoč.

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikatu podjetja za dodeljeno denarno pomoč.

Maksimiljana Brelih

RAČUNALNIŠTVO

OMREŽJE INTERNET

Internet je največje računalniško omrežje, ki je bilo kadarkoli zgrajeno. Je omrežje vseh omrežij, ki ga sestavlja na stotisoče računalnikov različnih tipov - VAX-ov, Unixov, PC-jev vseh vrst -, ki se pogovarjajo drug z drugim s komunikacijskimi protokoli. Ocenjujejo, da je danes okoli 40 milijonov ljudi aktivnih uporabnikov Interneta, njihovo število pa narašča za približno 160.000 uporabnikov na mesec. Tudi število računalnikov, vključenih v Internet, je ogromno: ocenjujejo ga na okoli 3,5 milijonov. Promet in članstvo rasteta eksponentno - okrog 10% na mesec. Popularnost omrežja je posledica dejstva, da številni računalniki, ki so vanj vključeni, ponujajo (pogosto brezplačne) storitve uporabnikom drugih računalnikov v omrežju.

V Sloveniji lahko vstopamo v Internet na dva načina. Če smo uvrščeni v kategorijo razvojnih, izobraževalnih ali akademskih naslovov (naše podjetje spada v to kategorijo, ker je Sektor za raziskave in razvoj pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo registriran kot raziskovalna organizacija), potem se obrnemo na ARNES, kjer nam dodelijo uporabniško ime za vstop v Internet prek njihovega računalnika ali pa enoličen IP naslov za direktni vstop v Internet. Direktno vstopanje v Internet je smiselno, če v domači firmi že obstaja LAN (lokalno omrežje), saj lahko v tem primeru vstopa več računalnikov hkrati, pa tudi hitrosti komuniciranja so znatno večje kot v primeru terminalske povezave. Prednost vstopanja v Internet prek ARNEŠa je v tem, da uporabnikom ni treba plačevati prometa (plačuje ga Ministrstvo za znanost in tehnologijo), temveč plačujejo le stroške telefonskih povezav do najbližjega vozlišča oz. vstopne točke v Internet.

Vse druge fizične in pravne osebe, ki ne spadajo v katero od omenjenih kategorij, morajo zaprositi za vstop v Internet katerega izmed komercialnih ponudnikov, kiso v Sloveniji Nil, Quantum, ABM... Vse storitve se v tem primeru, seveda, zaračunavajo, prav tako članarina, kar mesečno, pri zmernem koriščenju Interneta nanese nekaj 100 DEM.

KAKO JE V INTERNET VKLJUČEN RLV

Minilo je eno leto, odkar smo v RLV dobili uporabniško ime za delo na ARNEŠovem računalniku v Ljubljani. Ker je ta direktno povezan v omrežje Internet, nam je bila tako omogočena posredna (terminalska) povezava z Internetom. Tak način vstopanja v Internet ima eno prednost in številne pomanjkljivosti. Prednost je le v tem, da uporabnik sorazmerno hitro pridobi

možnost koriščenja storitev v Internetu in se mu ni treba ubadati z birokratskimi in drugimi ovirami, ki jih mora sicer premagati, da dobi od pooblaščenice organizacije svoj enolični IP naslov in s tem direktni dostop do Interneta. Pomanjkljivost pa je v tem, da je uporabniku onemogočeno lažje in bolj prijetno delo v okolju Windows (World Wide Web) in se mora zadovoljiti s tekstovnim načinom. Rešitev za to neprijetnost sta protokola SLIP ali PPP, ki omogočata popolno povezavo z Internetom. To pomeni, da se naš PC ne obnaša več kot terminal računalnika, na katerega je priključen, ampak je v vlogi pravega hosta. Za to poleg svojega računalnika (PC 486), dovolj zmogljive telefonske linije in modema, ki naj omogoča hitrost prenosa podatkov vsaj 14.400 bytov/sek., potrebujemo še ustrezno programsko opremo in računalnik - host, ki je priključen na Internet in nudi možnost povezave SLIP ali PPP.

ARNES

(The Academic and Research Network of Slovenia) je komunikacijsko in informacijsko omrežje, ki je bilo ustanovljeno leta 1992. Namenjeno je razvojnim, izobraževalnim in akademskim krogom. Uporabnikom zagotavlja učinkovito medsebojno povezanost in vključitev v svetovno omrežje Internet. Ta povezava pa omogoča elektronsko pošto, elektronske konference, prenos datotek med računalniki in dostop do oddaljenih računalnikov. V Sloveniji uporablja storitve ARNEŠa že okoli 10.000 ljudi, ki si mesečno izmenjajo po količini toliko podatkov, kot jih vsebuje 50.000 knjig po 500 strani.

ARNES pa je tudi naziv vladne institucije (zbor direktorjev določata Ministrstvo za znanost in tehnologijo in Ministrstvo za šolstvo in šport), ki je

zadolžena za razvoj, vodenje in management komunikacijske in informacijske mreže za izobraževanje in raziskovanje. Cilj je pospeševanje in posodobljanje narodnega in mednarodnega sodelovanja pri učenju in raziskovanju z najbolj aktualnimi sredstvi komuniciranja. ARNES sledi razvoju protokolov in servisov na tem področju, aktivno promovira mednarodne standarde in se izogiba omejitvam le na eno računalniško platformo ali preskrbovalca komunikacij. Najvišja prioriteta ARNEŠa so servisi in podpora uporabnikom.

STORITVE IN SERVISI V INTERNETU

Elektronska pošta

Večina ljudi uporablja Internet prav zaradi elektronske pošte. Ta omogoča pošiljanje in sprejemanje sporočil prek računalnika in je postala glavno orodje sodobnega poslovnega življenja. Z njo lahko:

- komuniciramo z drugimi uporabniki omrežja Internet,
- uporabljamo Internetove programe, ki imajo vmesnik za elektronsko pošto,
- komuniciramo s tistimi uporabniki omrežja, ki so povezani v Internet, a ne uporabljajo protokola IP,
- uporabljamo Internetove informacijske službe, ne da bi imeli odprt Internetov račun.

Telnet

je servis za povezovanje z oddaljenimi računalniki. Prijavimo se lahko na kakšen drug računalnik (različne informacije, knjižnične baze podatkov...) in delamo na njem, a je ponavadi treba imeti v tistem računalniku svoje uporabniško ime. Za logiranje do informacijskega servisa Dialog in Echo v RLV uporabljamo telnet.

RAČUNALNIŠTVO

Usenet News

je vrsta konferenčnega sistema z več kot 6000 konferencami, v katerih sodelujejo ljudje z vsega sveta. Pogovori tečejo o različnih temah; Slovenija ima na Usenet News svojo konferenco soc.culture.slovenia.

Mailing Lists

so sezname za pošiljanje pošte in še en način pridobivanja informacij prek Interneta. Za pošiljanje pošte skrbijo strežniki seznamov, ki so usmerjevalci informacij na določene naslove elektronske pošte. Na poštni seznam se naroči uporabnik, ki ga tema zanima. Naročimo se lahko na primer na tečajne liste, novice o novih produktih firm...

Hytelnet

je orodje, ki nudi uporabniku preprost dostop do vseh prek Interneta dostopnih knjižnic, CWIS-ov, BBS-ov, odprtih omrežij in drugih podatkovnih baz. Dostop je mogoč prek telnet.

FTP (File Transfer Protocol)

je protokol za prenos datotek med dvema računalnikoma v Internetu. V Internetu je veliko datotek, ki so na voljo vsem in brezplačno. Do njih dostopamo prek Anonymous FTP. Za "username" vtipkamo besedo "anonymous", namesto gesla pa naslov elektronske pošte. Na FTP računalnikih nato listamo po direktorijih in iščemo želene datoteke. Običajno so to uporabniški programi. Ko datoteko najdemo, jo z ukazom "get" pošljemo na svoj računalnik.

Gopher

je program, ki išče informacije po Internetu. Omogoča uporabo FTP in Telnet, ne da bi poznali njune ukaze.

Gopher je torej distribuiran servis za dostavljanje dokumentov, ki tudi neukemu uporabniku omogoča dostop do različnih podatkov, shranjenih na različnih računalnikih.

Archie

je program, ki pomaga pri iskanju datotek pri anonimnih strežnikih FTP in drugih. Išče datoteko, katere ime ali del imena podamo kot argument. To je pomembno takrat, ko vemo približno ime datoteke, ne pa, kje se nahaja. Archie nam po iskanju vrne imenike internetovih naslovov anonimnih mest FTP, kjer je iskana datoteka.

WAIS (Wide Area Information System)

je specializirano orodje za iskanje podatkov po bazah v različnih računalnikih v Internetu. Tipična aplikacija so knjižnice. Trenutno lahko z Waisom pregledujemo okoli 400 svetovnih baz podatkov.

Veronica

je servis, ki vzdržuje indeks naslovov Gopherjevih menijev in ponuja iskanje po teh naslovih ter iskanje podatkov po najdeni bazi.

WWW (World Wide Web)

se uveljavlja predvsem na področju multimedijev in interaktivnosti, saj lahko spremljamo tekst, slike, zvok, video in hipertekst. Zato ga nekateri imenujejo tudi globalna multimedijaska enciklopedija. Deluje po protokolu odjemalec - strežnik. Ko poženemo program odjemalec, se vzpostavi zveza s strežnikom in začne se izmenjava sporočil. Najbolj znan odjemalec za WWW je Mosaic, nato NetScape, Cello... Če nimamo na voljo grafičnega okolja, ko ga nimamo v

RLV, si pomagamo s pregledovalnikom na tekstovni način LYNX, ki pa ne nudi vse razkošnosti Mosaica.

IRC

je namenjen predvsem zabavi uporabnikov Interneta. Omogoča "pogovarjanje" v živo več uporabnikov hkrati. Pogovori so urejeni v t.i. kanale. Strežnik za IRC v Sloveniji je irc.arnes.si.

SKLEP

Ob koncu lahko rečemo, da smo delavci v RLV že dokaj dobro seznanjeni z možnostmi pridobivanja informacij prek servisa Internet in ga tudi vse bolj koristimo. O tem pričajo mesečna poročila o opravljenih informacijskih poizvedbah in drugih storitvah, katerih število se giblje med 5 in 10.

Uspešnost najdbe prave informacije je bila doslej realizirana v približno 90%. Sam sem bil neuspešen predvsem pri iskanju naslovov raznih firm v tujini, saj tovrstnih baz, direktorijev ni ravno na pretek. V takšnih primerih se je najbolje obrniti na katerega izmed specializiranih servisov, kot so Poslovne informacije Ljubljana, Justinfo Ljubljana, Kompas Ljubljana, GZS, CIS Ljubljana...

V RLV imamo sedaj sedem uporabniških imen, kar pomeni, da ima sedem strokovnjakov možnost vstopa v Internet skozi Arnesov računalnik. Toliko jih ima tudi Center srednjih šol, tako da se sedaj že postavlja vprašanje, kje bo v Velenju urejeno vozlišče - v CSS ali v RLV.

Slavko Hostnik, sektor za raziskave in razvoj

NAGRAJENI REŠEVALCI KRIŽANKE V RUDARJU 4/95

1. nagrada: Anton Blatnik, Stantetova 13, 63320 Velenje
2. nagrada: Jožica Kos, Kardeljev trg 3/26, 63320 Velenje
3. nagrada: Milica Klisarič, Stantetova 10, 63320 Velenje

REŠITEV KRIŽANKE:

vodoravno: trakt, retor, amaro, file, Azov, dno - plasti - DZ, Oita - agr - Baleari, BK - Rožaj - heraldik, Romeo - rimar - mount, elan - RS, mina - Oort, uni - K - es, delo - pst, Ezav - prvi, LM - maj - D, Aare - Zeta, vnovčljivost - NDR, CJ - aeroplan - Iesi, uklest - Nisa - ekran, a-dela - Istran - TTG; Na označenih poljih: **dobremu delavcu nikoli ne zmanjka dela, delo rok - praznik za dušo, prvi maj;**

Čestitamo nagrajenim reševalcem! Knjižne nagrade bodo prejeli po pošti!

Uredništvo

Glasilo Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja redakcijski odbor - Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, mag. Boris Salobir, Peter Pušnik - Naslov uredništva RLV, Partizanska 78, 63320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15, fax: 854-986 - Naklada 4000 izvodov - Tiska Tiskarna Bizjak Velenje.

Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14. 2. 1992, št. 23/67-92, se glasilo Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

ŠPORT IN REKREACIJA

ATLETSKI POKAL BRUNO ZAULI PRED VRATI

10. in 11. junija bo v Velenju pomembno atletska tekmovanje - evropski atletska pokal Bruno Zauli - II. liga. Tekmovanje je pomembno za slovenske atlete, ki se z dobrimi rezultati lahko uvrstijo v I. ligo evropske atletike, pomembno je za velenjski atletska klub, ki se lahko izkaže z dobro organizacijo in nenazadnje bosta to dva pomembna dneva za promocijo Velenja, Šaleške doline in Slovenije.

Prvo posamično evropsko atletska prvenstvo je bilo leta 1934 in šele leta 1965 je Evropa dobila drugo največje tekmovanje - evropski pokal. Nastal je predvsem s prizadevanjem tedanjega predsednika evropske komisije IAAF Italijana dr. Bruna Zaulija, ki pa je umrl še pred prvo izvedbo pokala. Zaradi njegovih zaslug so tekmovanje po njem tudi poimenovali. Osnovna značilnost pokala je ostala vseh 30 let nespremenjena - tekmovanje državnih reprezentanc s po enim atletom oz. atletinjo v disciplini. Pokal se je odvijal v petih različicah; od leta 1993 pa obstajajo tri lige: II., I. in superliga, tekmovanje poteka vsako leto, napredovanje in nazadovanje med ligami pa velja za naslednje leto.

Od leta 1965 so na pokalu tekmovali tudi jugoslovanski atleti in atletinje in v 30. letih dosegali različne uspehe, Slovenija pa je kot samostojna država prvič nastopila leta 1993, lani pa je drugo ligo pokala že gostila Ljubljana. Na vseh dosedanjih tekmovanjih so največje uspehe dosegli Medjimurac leta 1970 z zmago na 800 m in Kopitar v B finalu leta 1979 na 400 m z ovirami. Pri atletinjah je enkrat zmagala Urbančičeva v polfinalu. Glede na stopnjo tekmovanja so naši atleti dosegli 12 zmag, atletinje pa 16.

Slovenski atleti so se na letošnji pokal Bruno Zauli pripravljali temeljito, najprej na skupnih pripravah med prvomajskimi prazniki v Medulinu, ustrezno izbiro obeh slovenskih reprezentanc pa je oz. bo omogočilo nekaj tekmovanj v maju in začetku junija.

V reprezentancah, ki se bodo merile v Velenju, bo tudi nekaj svetovno oz. evropsko priznanih atletov in atletinj. To bodo Bilačeva za skok v višino, Bukovec za tek na 100 m z ovirami, Zorko (Hrvaška) za tek na 1500 m, Krasnov (Izrael) za skok s palico, Zadojnov

in Bolšova (Moldavija) za skok v višino, Mustapić (Hrvaška) za met kopja ter Slovenki Straškova za met kopja in Erjavčeva za met krogle.



Slovenci bomo svoje upe stavili tudi na Brigito Bukovec.

Čez deset dni bo torej v Velenju atletska praznik, ki se bo gotovo zapisal v zgodovino velenjske atletike. Gostili bomo okoli 450 udeležencev evropskega pokala in videli najboljša atlete in atletinje iz Albanije, Cipra, Hrvaške, Izraela, Moldavije, Turčije, Slovaške in Slovenije.

Pred letom dni obnovljen in letos dograjen s pokritimi tribunami bo mestni stadion nudil odlične pogoje tekmovalcem ter omogočil zanimivo in lepo atletska predstavo za gledalce. **Bodite med gledalci tudi vi!**

Diana Janežič

DELO KOMISIJE ZA ŠPORT IN REKREACIJO

V skladu z 244. členom podjetniške kolektivne pogodbe deluje pri sindikatu podjetja komisija za šport in rekreacijo. Na 141. redni seji izvršilnega odbora sindikata podjetja sredi aprila so bili imenovani novi člani te komisije, na naslednji seji odbora pa je bil obravnavan in sprejet še poslovnik o njenem delu.

Komisijo sestavlja sedem članov, njen predsednik je Alojz Gluk, člani komisije pa so: Branko Smagaj, Štefan Meršak, Janko Špindler, Adem Biščič, Jožica Peterlin (namestnica predsednika) in Branko Mlinšek. Komisija je na svojem prvem sestanku obravnavala sprejet poslovnik. V njem je zapisano, da je namen komisije predvsem omogočanje in spodbujanje udeležbe čim večjega števila delavcev v rekreativnih dejavnostih. Za to bo komisija organizirala usmerjeno rekreacijo, programirane rekreativne od dihe, delovanje v sekcijah, tekmovanja in izobraževalne programe, predvsem tečaje v različnih panogah. Za izvajanje športno-rekreativnih programov bo komisija sodelovala s TRC Jezero, finančna sredstva pa bosta zagotavljala sindikat podjetja in podjetje kot celota. Komisija namreč izvaja program in omogoča športno-rekreativno življenje vsem delavcem podjetja, ne le članom sindikata. Pri njenem delu ji pomaga profesionalni organizator rekreacije, ki je organizator aktivnosti komisije.

Člani komisije so na svojem sestanku še sklenili, da lahko sestanek komisije v odsotnosti predsednika skliče katerikoli član komisije ter da se morajo redno sestajati tudi športni referenti po obratih. Komisija za zdaj ne načrtuje bistvenih sprememb v programu športno-rekreativnih dejavnosti, razmišlja pa o vključitvi igranja odbojke na mivki in o načinih za povečanje množičnosti pri udeležbi delavcev v rekreativnih programih in na tekmovanjih.

Diana Janežič

ODŠLI SO V POKOJ

Ferdinand KRK,

upokojen 31. marca
Rodil se je 27. maja
1949 v Andražu.
Poročen z Rozalijo,
rojeno Tajnik. Oče
dveh otrok: Mateja in
Boštjana.



Od 30. septembra 1969 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1967. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v jami Vzhod. Leta 1980 je bil premeščen v Jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve. Nagrajen za 20 let dela v RLV.

(To notico objavljamo še enkrat in dopolnjujemo s sliko, ki je v prejšnji številki Rudarja pomotoma izpadla. Gospodu Krku se za to napako opravičujemo. Uredništvo)

Stanko JAVORNIK,

upokojen 5. aprila
Rodil se je 13.
januarja 1950 v
Brdcah pri Dobrni.
Poročen z Marjano,
rojeno Pečko. Oče
dveh otrok: Romana
in Vesne.



Od 15. avgusta 1973 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v proizvodnem sektorju. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1980 v Jamo Preloge, kjer je delal do upokojitve. Leta 1975 je opravil izpit za polkvalificiranega in leta 1976 za kvalificiranega kopača, leta 1983 pa še izpit za kombajnista.

Nagrajen za 20 let dela v RLV in dobitnik priznanj za 5 in 10 let dela v reševalni četi RLV.

Anton BLATNIK,

upokojen 30. aprila
Rodil se je 23. maja
1948 v Velenju.
Poročen z Avguštno,
rojeno Stropnik. Oče
treh otrok: Suzane,
Petre in Brigite.



Od 19. aprila 1971 je neprekinjeno delal v RLV, prvič pa že v letih 1966/69. Leta 1971 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v jami Zahod. Leta 1981 je bil premeščen v Jamo Preloge, kjer je delal do upoko-

jitve kot strelec. Leta 1987 je opravil izpit za strelca v metanskih jamah.

Bil je dejaven pri sindikatu. Sodeloval je v udarniških akcijah za izgradnjo Velenje, za kar je bil nagrajen z zlato udarniško značko. Bil je aktiven krvodajalec, deloval v društvu zbiralcev značk, v kolesarskem društvu in bil od leta 1964 do 1986 član mladinske godbe RŠC.

Nagrajen s plaketo in zlato značko RK za darovano kri, z bronasto in srebrno plaketo ter več priznanji za zbiranje značk, proglašen leta 1989 za Kajevega rekorderja v zbiranju značk ter nagrajen za 20 let dela v RLV.

Rudolf VIRBNIK,

upokojen 30. aprila
Rodil se je 17. aprila
1949 v Škalah. Oče
enega otroka: Milene.



Od 7. maja 1969 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1965. Leta 1969 se je zaposlil kot nekvalificiran delavec v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve. Leta 1982 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Franc JELEN,

upokojen 7. maja
Rodil se je 31. marca
1949 v Celju. Poročen
z Miro, rojeno
Tavšinger. Oče
enega otroka: Aleša.



Od 24. marca 1973 je neprekinjeno delal v RLV, prvič pa že v letih 1965/68 in 1970/73. Leta 1973 se je zaposlil kot polkvalificiran kopač v jami Vzhod. Bil je večkrat premeščen, nazadnje leta 1992 v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve. Leta 1973 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Bil je dejaven pri sindikatu in v delavskem svetu.

97-krat je daroval kri in prejel priznanja za 25-, 50- in 80-krat darovano kri ter medaljo ob proslavi 35-letnice krvodajalstva v Sloveniji. Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Ivan ZABUKOVNIK,

upokojen 31. marca

Rodil se je 4. oktobra 1948 v Velenju. Poročen z Marijo, rojeno Čuk. Oče treh otrok: Alenke, Rada in Tadeja.

Od 25. februarja 1970 je neprekinjeno delal v RLV, prvič pa že v letih 1966/68. Leta 1970 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v jami Vzhod. Leta 1986 je bil premeščen v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen za 20 let dela v RLV.

POČITNIŠKO DELO

V Rudniku lignita Velenje bomo tudi letošnje poletje v sodelovanju z Mladinskim servisom Velenje organizirali počitniško delo v naslednjih časovnih terminih:

- od 4. 7. do 14. 7.,
- od 17. 7. do 28. 7.,
- od 31. 7. do 11. 8. in
- od 16. 8. do 29. 8. 1995.

Opravilo ga bo lahko največ 300 otrok, ki imajo vsaj enega izmed staršev zaposlenega v RLV. Počitniško delo bo potekalo na podoben način kot v preteklih letih, pri čemer bomo ob sprejemu posameznikov upoštevali naslednje

KRITERIJE:

- otroci delavcev RLV,
- starost najmanj 15 let,
- status dijaka oziroma študenta,
- samo za dela izven jamske proizvodnje,
- trajanje dela posameznika največ 10 delovnih dni (80 ur).

Če bo kandidatov preveč, bomo morali zavrniti dijake s končanim prvim letnikom.

Prošnje za opravljanje počitniškega dela bomo sprejemali osebno ali po pošti v času od 1. 6. do 15. 6. 1995 v kadrovsko-socialni službi - upravna zgradba Nove Preloge, soba št. 4.

V njih je potrebno poleg splošnih podatkov o sebi navesti zaradi lažje razdelitve del med kandidate tudi dva izmed zgoraj navedenih časovnih terminov, v katerih bi želeli opravljati počitniško delo.

Vse informacije v zvezi z izbiro in postopkom dviga napotnic na Mladinskem servisu Velenje bodo kandidati pravočasno prejeli po pošti. Nepopolnih vlog in vlog, ki jih bomo prejeli po 15. juniju, ne bomo obravnavali.

Kadrovsko - socialna služba

RUDAR



VSAK ČLOVEK JE MAJHEN SVET ZASE

Ko vsak dan hitimo drug mimo drugega, niti ne pomislimo, kakšni svetovi nas obdajajo. Koliko želja, skrbi, načrtov, upanj, težav, misli je v ljudeh okoli nas. Zakaj tudi bi razmišljali o tem. Za nas je najbolj pomembno to, kar se pretaka in plete v naših mislih, srcih. Pa vendar je kdaj dobro prisluhniti tudi sočloveku, pozabiti nase in se poglobiti vanj. Ne samo takrat, ko slutimo, da človek potrebuje pomoč, nasvet, ne le takrat, ko mislimo, da bo on lahko pomagal nam. Včasih kar tako, da se pogovorimo, poklepeta.

V takšen klepet sva se zapletla z **Dragom Jamnikarjem** nekega majskega dne. Pozna se vsaj že deset let. Dosedaj bolj tako, površno. O njem sem vedela, da je navdušen smučar, kolesar, da je že kar dolgo jamski reševalec. Zdaj sem temu poznavstvu dodala še veliko drugih podatkov. A zgodba se je začela odvijati na začetku.

Malce zapleteno je napisati, od kod je Drago doma oziroma, kje je preživel otroška leta. V prvih petnajstih letih svojega življenja je imel namreč več domov. Rodil se je leta 1953 v Lobnici pri Rušah. Tega dela življenja je imel kmetiji očetovih staršev se Drago bolj malo spominja, saj je bil tam zgolj rojen. Kmalu so se preselili v Makole pri Ptuj, kjer je Drago dočakal svoj 5. rojstni dan in - kar je bilo huje - mamino in očetovo ločitev. Takrat so bili že štirje otroci, poleg Draga, najstarejšega in edinega sina, še tri njegove sestre. Vsi skupaj so se z materjo odselili na domačijo njenih staršev v Lehen na Pohorju. Tam je Drago začel hoditi v štiriletno osnovno šolo, nadaljeval in končal pa jo je v Podvelki pri Radljah ob Dravi.

Leta 1968 je bila pred njim odločitev o nadaljnjem šolanju, o izbiri poklica. Domače razmere - zgolj mamina plača in mlajše sestre - mu niso dovoljevale preveč izbire in razmišljanja. Zato je vabilo na skoraj brezplačno šolanje v rudarski šoli v Velenju prišlo v prave roke.

"Ne bi naravnost rekel, da mi je kdaj bilo žal, da sem postal rudar," je preteklost in sedanjost povezal Drago. "A dobro se spominjam, da sem si kot otrok pravzaprav želel postati avtomehaničar. Ne vem, kdo ali kaj me je za to navdušilo, a ko me je kdo kdaj vprašal, kaj bom, ko bom velik, sem pogosto povedal ta poklic."

Zato pa Drago natančno ve, kdaj je prvič prišel v Velenje. Bilo je to 5. septembra 1968. leta, ko je pripeljal zadnji vlak iz Dravograda v Velenje. Drago je sedel v njem. Spominja se, da je bil vlak ves okrašen s trakovi in cvetjem, ob progi pa



ga je pozdravljalo veliko ljudi in je igrala glasba. Kot bi bil prvi vlak, ne zadnji.

Tri leta šolanja so minevala ob napornem praktičnem delu v jami in dokaj strogi vzgoji pri Ferenčakovi družini, kjer je bival. A vse so to zdaj lepi spomini. Kot tudi tisti, ko se je ob koncu tedna vračal domov, v Podvelko, kjer je rastle njegova simpatija do nekdanje sošolke Zdenke. Kasneje je postala njegova žena in mati njunih dveh sinov.

Dragovo pravo delo v jami se je, seveda, začelo na klasičnem odkopu. Da je bilo malo prostora, veliko ročnega dela in en sam stroj, se spominja. Potem pa je napredovalo delo v jami, prihajali so stroji, novi načini dela in pri delu je napredoval tudi Drago. Sredi sedemdesetih let je naredil politično šolo kot član mladinske organizacije - je to danes pomembno ali ni, mu je vseeno; takšni so bili tisti časi - in v osemdesetih opravil v RŠC zaključni izpit za rudarskega tehnika.

Takrat je že tudi bil član jamske reševalne čete. 17 let bo letos reševalec. Zakaj je postal reševalec, je začel razmišljati šele po mojem vprašanju. "Nikoli nisem za to videl kakšnega posebnega razloga, saj tudi, ko so mi ponudili članstvo v četi,

nisem veliko razmišljal. Menil sem, da kot mlad, zdrav in sposoben rudar na odkopu moram biti tudi reševalec. Dosedaj sem si nabral že kar precej izkušenj, saj sem sodeloval v večjih akcijah reševanja v severnem delu jame, pa centralnem in tudi v reševalni akciji v Dobrinji v Bosni in Hercegovini. Toda to je bilo pred leti, ko je bilo v jami še precej požarov in so bile akcije zelo pogoste. Zdaj pa imamo reševalci, na srečo, zgolj vaje."

Kako se počuti, ko izpostavlja svoje življenje, da bi rešil tujega, težko opiše. "O tem imaš čas razmišljati šele potem, ko je vsega konec, a takrat je vsak vesel, da je živ. Med akcijo moraš zaupati sebi, vodstvu reševanja, svojim tovarišem v ekipi in aparatu. In potem greš in rešiš, kar se rešiti da. To zaupanje je tako veliko, da morda kasneje pomisliš, da se v nevarnost, ki je pravkar za teboj, sam ne bi nikoli podal. Toda ob tebi so tovariši, vodstvo reševanja veliko pričakuje od reševalca in nenazadnje te sili lastna samozavest, želja pomagati. Seveda je za vse to potrebna dobra fizična in psihična pripravljenost in znanje o upravljanju z aparatom."

Dragu fizične pripravljenosti ne manjka. Od malih nog je zvest smučanju, vse od časov, ko je z otroci pod Pohorjem sam izdeloval ali pri stricah "fehtal" smuče. Pred kakšnimi desetimi leti je začel tudi kolesariti, in to tako zagnano, da v teh letih skorajda ni imel prostih vikendov, prekolesaril pa je tudi marsikateri poletni dopust. Zelo je družaben in pripravljen pomagati svojim prijateljem pri različnih opravilih - največkrat pri zidanju hiš. Prav to pa ena od njegovih neizpolnjenih želja. Vedno si je želel namreč imeti kosček svoje zemlje, na njej hišo, ali vsaj vikend. Morda mu bo zdaj, ko si športne aktivnosti privoščil v ravno pravi meri in ko sta skoraj odrasla tudi sinova, to tudi uspelo.